

Český stát v pozdním feudalismu

Jan Lucemburský (1310 – 1346)

- „král cizinec“ či „král diplomat“
- **rozšíření českého státu**: Chebsko, Horní Lužice a většina slezských knížectví
- říkalo se mu „rytíř a válečník“
- r. 1346 se jako spojenec Francie zúčastnil bitvy u **Kresčaku** – zde zemřel

Vnitřní politika:

- **inaugurační diplom** – čeští šlechtici budou mít vliv na řízení státu
- boje šlechtických skupin o vliv na krále
- Jan nakonec rezignoval na vnitřní politiku:
- r. 1318 **Domažlické úmluvy** (ponechal rozhodující moc ve státě šlechtě)
- r. 1323 princ Václav (biřmován jako Karel) dán na vychování do Francie

Zahraniční a mezinárodní politika:

- účastnil se důležitých mezinárodních jednání
- r. 1335 v uherském Visegrádu inicioval schůzku českého, polského a uherského krále: stabilizace ve střední Evropě (**visegrádská skupina**)
- do českého státu později Jan jezdil jen pro peníze, které získával zastavováním královských hradů (Veveří)
- r. 1346 Jan pomohl zvolit Karla panovníkem SŘŘ

Karel IV. Lucemburský (1346 – 1378)

- r. 1344 **arcibiskupství v Praze** – dohlíželo na biskupství v Olomouci a Litomyšli
- zhotovena nová **svatováclavská koruna**
- uspořádání státu: soustátí **země Koruny české** (Čechy, Morava, slezská vévodství, Horní Lužice a od roku 1368 Dolní Lužice, 1373 – 1415 Braniborsko a Horní Falc)
- r. 1348 **založení pražské university**, 4 fakulty (svobodných umění, lékařská, teologická, právnická)

Praha za vlády Karla IV.:

- sídlil na Pražském hradě
- Větší Město pražské, Menší Město pražské, založil Nové Město pražské, založeny Hradčany

České země za vlády Karla IV.:

- nové plodiny: víno, švestky
- nové hrady: Karlštejn, Kašperk, Radyně
- pokus o ústavu: Karlův majestát, nebyl přijat pro odpor šlechty

Svatá říše římská:

- r. 1356 **Zlatá bula Karla IV.** - upravovala volbu panovníka (stačí 4 hlasy místo původních 7)

Rodová politika:

- 4 manželství: **Blanka z Valois**
Anna Falcká
Anna Svídnická – syn Václav (*1361)
Eliška Pomořanská – Zikmund, Jan,
Anna „Dobrá“ Lucemburská + Richard II. Plantagenet
- bratr **Jan Jindřich** – Karel ho jmenoval markrabětem moravským
- synové **Jošt** (1351), **Jan Soběslav**, **Prokop**
- **Václav IV.** jako dítě korunován na českého krále, zvolen za říšského krále
- **Zikmund** – markrabě moravský, **Jan** – vévoda

Václav IV. Lucemburský (1378 – 1419)

- syn Karla VI.

Nepříznivé okolnosti doby jeho vládnutí:

- morová epidemie (zemřelo 10 – 15 % obyvatelstva)
- klesla hodnota českého groše
- úbytek lidí i peněz
- papežské schizma
- Václav byl psychicky nevyrovnaný (záchvaty hněvu X ochablost)
- byl **konfliktní typ**

Vnitřní politika:

- **spory s arcibiskupem** Janem z Jenštejna
- **spory se šlechtou** (dvakrát zajat – 1394 a 1402)

Říšská politika:

- nedal se korunovat na císaře
- **o říši se nestaral**
- r. 1400 ho kurfiřti sesadili: „*král neužitečný, líný, pro říši nepotřebný*“
- zvolen byl Ruprecht Falcký

PŘEDCHŮDCI JANA HUSA

- kazatelé a reformátoři

Konrád Waldhauser

- kázal universitním studentům
- povolán Karlem IV.
- německy

Matěj z Janova

- reforma církve v duchu Bible
- *Pravidla Starého a Nového Zákona*, latinsky

Jan Milíč z Kroměříže

- promlouval k chudým
- kázal v Praze

Tomáš Štítný ze Štítného

- jihočeský zeman, nebyl kněz
- psal česky
- ovlivnil ho Jan Milíč
- měl velký vliv na lid
- *Knížky sestery o obecných věcech křesťanských*
- *Řeči nedělní a sváteční*

John Wicliff

- žil ve 14. století v Anglii
- Hus od něj převzal některé myšlenky
- církev nemá vlastnit pozemské statky
- jediný pramen je Písmo svaté
- církev nepotřebuje papeže
- radil, aby se církev vrátila k apoštolské chudobě